

အပိုင်း - အပိုင်း
AWIG ~ AWIG
ဒေသအထွေထွေ

DESA ADAT PASURUNGAN

ကျွန်း

KUSAMBA

ကျွန်းဒေသ

KECAMATAN DAWAN

ကျွန်း

KABUPATEN KLUNGKUNG

MURDHA CITTA

Om Swastyastu namo siddham,

Malarapan saking panghyanging Ida Sanghyang Widhi Wasa asung nugraha ngawentenang kahuripan sakala rinj bhuana agung lan bhuana alit. Manut dresta desane pinaka pasayuban krama desa rauhing kulawarga pawongannia. Desane kasinanggeh bhuana agung, pawongania soang-soang padewekan bhuana alit.

Sotaning bhuana agung, desane sinanggeh bhuana mahurip jangkep saha Tri Hita Karanania, lwire :

1. Parhyangan, sahananing kahyangan panyiwian desa genah ngarcana Ida Hyang Parama Wisesa maka jiwa desane;
2. Pawongan, sakatahing krama lan warga desa padewekan bhayu pramana, mawinang desane sidha maprawerti;
3. Palemahan, tanah kakuwuban desa sinanggeh pinaka stula sarira desane.

Adung patemoning bhuana agung lan bhuana alit, maka larapan ngulati santha jagadhita, sinanggeh murdhaning prayojana pangriptaning awig-awig ring paseban krama desa, pinaka sepat siku-siku pamatut pamargin desa pakraman.

Wastu prasidha pangaptin titiang sa,i, angidep mwan amagehaken kadi linging awig-awig.

Om Santih, Santih, Santih, Om

ປິດາກີ
 ຕະກຳກູ່ຂັ້ນປິດາກີ-ຂັ້ນປິດາກີ ງານຕະກຳ
 ບຸນກຳກຳ

ຢູ່ຂັ້ນສູງ

ປິດາກີຕະກຳກູ່ຂັ້ນປິດາກີ-ຂັ້ນປິດາກີ

ປູມຍສູ່ກະ : ບາກຊຽມປິດາກີ

ຫຼືຫຼ່ຽມກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ຫຼືຫຼ່ຽມກະ : ສູນຍະກຳປະກອບ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກູນ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກູນ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ສາປີ ກະ : ສາກຳບູຮູນກະ

ສາປີ ກູນ : ສາກຳບູຮູນກະ

ສາປີ ກູນ : ບູຮູນກະ

ສາປີ ກະ : ບູຮູນກະ

ສາປີ ກະ : ບູຮູນກະ

ສາປີ ກະ : ບູຮູນກະ

ສູ່ຍສູ່ກະ : ສູນຍະກຳປະກອບ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ສູນຍະກຳປະກອບ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ບູຮູນກະ : ບໍລິເວນສູນຍະກຳ

ຂັ້ນປິດາກີ-ຂັ້ນປິດາກີ ງານຕະກຳ ບຸນກຳກຳ

PIDAGING
MAKA BANTANG AWIG-AWIG DESA ADAT
PASURUNGAN

MURDHA CITTA	1
PIDAGING MAKA BANTANG AWIG-AWIG	ii
PRATHAMAS SARGAH : ARAN LAN WAWIDANGAN DESA	1
DWITYAS SARGAH : PATITIS LAN PAMIKUKUH.....	1
TRITYAS SARGAH : SUKERTA TATA PAKRAMAN	2
Palet 1 : Indik Krama	2
Palet 2 : Indik Prajuru Desa	5
Palet 3 : Indik Kulkul	7
Palet 4 : Indik Paruman lan Sangkepan	8
Palet 5 : Indik Druwen Desa	10
Palet 6 : Indik Sukerta Pamitegep	11
Kaping 1 : Karang lan Tegal	11
Kaping 2 : Kakayonan	12
Kaping 3 : Wawangunan	13
Kaping 4 : Wawalungan	14
Kaping 5 : lan Dusta	14
Kaping 6 : Karang lan Tegal	16
CATURTHAS SARGAH : SUKERTA TATA AGAMA.....	16
Palet 1 : Indik Dewa Yadnya	16
Palet 2 : Indik Resi Yadnya	19
Palet 3 : Indik Pitra Yadnya	19
Palet 4 : Indik Manusa Yadnya	23
Palet 5 : Indik Bhuta Yadnya	23
PANCA SARGAH : SUKERTA TATA PAWONGAN	25
Palet 1 : Indik Pawiwahan	25
Palet 2 : Indik Nyapian	28

ပဋ္ဌာနိဒ္ဓါ = ဖိနှိပ်စဉ် မိန့်ကြား
 ပဋ္ဌာနိဒ္ဓါ = ဖိနှိပ်စဉ် ပရိမာနိ
 မဃဗျာကု = ဝိစကပဓာနပါပညာ
 ပဋ္ဌာနိဒ္ဓါ = ဖိနှိပ်စဉ် ဝိစက
 ပဋ္ဌာနိဒ္ဓါ = ဖိနှိပ်စဉ် ပရိမာနိ
 မဃဗျာကု = ဣပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အပိတပိတိ
 မဃဗျာကု = မဃဗျာ

ဟု
 ဟု
 ဟု
 ဟု
 ဟု
 ဟု
 ဟု

Palet 3 : Indik Sentana	30
Palet 4 : Indik Warisan	31
SASTHAS SARGAH : WICARA LAN PAMIDANDA	33
Palet 1 : Indik Wicara	33
Palet 2 : Indik Pamidanda	34
SAPTAMAS SARGAH : NGUWAH-NGUWUHIN AWIG-AWIG	35
ASTAMAS SARGAH	35

ປູທຍສູນກຸຸ
ບາກສູງປິເກຕາລີ

ບາບາລີ 137

- 137 ງາດທະເລເທຣຍຸທິລິຍບສູງງາດທະເລເທຣຍ ບສູງກາລີ
- 138 ກິດທະສະຊຽບຽບປິເກຕາລີ ບສູງສູງງາດທະ ສະເລທິກິງລາ =
 - 139 ມິລິສາຕິລີ = ງາດທະເລເທຣຍ ສູງສູງ
 - 140 ມິລິສາຕິລີ = ທິປິນິກາ
 - 141 ມິລິສາບຽຸ = ງາດທະເລເທຣຍ ສະກິ ທະນີ
 - 142 ມິລິສາຕິລີ = ສູງກາລີ ສູງສູງ
- 143 ງາດທະເລເທຣຍ ບສູງກາລີ ບາກສູງ ສະບຽບສູງສູງ ງາດທະເລເທຣຍ ສະກິ ທະນີ

ຫຼີໂຮງສູນກຸຸ
ບໍລິເວນສູນກຸຸ

ບາບາລີ 138

- 138 ງາດທະເລເທຣຍ ບສູງກາລີ ບໍລິເວນສູນກຸຸ ບໍລິເວນສູນກຸຸ =
 - 139 ບຽງາລິນ
 - 140 ຂຸ່ມ-ຂຸ່ມລາ 137 ມະຊຸ
 - 141 ຫຼີໂຮງສູນກຸຸ ບໍລິເວນສູນກຸຸ ບໍລິເວນສູນກຸຸ

ບາບາລີ 139

- 139 ບໍລິເວນສູນກຸຸ ບສູງກາລີ =
 - 140 ບໍລິເວນສູນກຸຸ ບໍລິເວນສູນກຸຸ
 - 141 ຕຽບເທົ່າ ບໍລິເວນສູນກຸຸ ບໍລິເວນສູນກຸຸ

PRATAMAS SARGAH ARAN LAN WEWIDANGAN

Pawos. 1

1. Desa Adat puniki mewasta Desa Adat Pasurungan
2. Jebar kakuwub wewidangannya mewates nyatur desa sakadi ring sor :
 - ha. Sisi Kangin : Desa Adat Kusamba.
 - na. Sisi Kelod : Tepi Segara.
 - ca. Sisi Kauh : Desa Adat Karang Dadi.
 - ra. Sisi Kaler : Subak Kusamba.
3. Desa Adat Pasurungan wantah abanjar kawangun antuk karang desa lan gebogan krama.

DWITTIYAS SARGAH PATITIS LAN PAMIKUKUH

Pawos. 2

Desa Adat Pasurungan ngemanggehang pamikukuh makadi :

- ha. Pancasila
- na. Undang – Undang Dasar 1945
- ca. Tri Hita Karana manut sada cara agama Hindu

Pawos. 3

Patitis Desa Adat Pasurungan luire :

- ha. Mikukuhang muang ngajegang agama
- na. ngutamayang tata prawertine maagama

TRITIYAS SARGAH
SUKERTA TATA PAKRAMAN

Palet. 1

INDIK KRAMA

Pawos. 4

1. Sane kabaos warga Desa Adat Pasurungan inggih punika sahananing jadma sane maagama Hindu jumenek ring wewidangan Desa Adat Pasurungan satinut ring daging awig-awig lan pamargin Desa Adat Pasurungan.
2. sane kabaos Krama Desa Adat Pasurungan inggih punika warga desa sane sampun alaki rabi, ngamong wiadin tan ngamong karang desa, nyungsung Kahyangan Desa, tur satinut ring awig-awig lan pararem.
3. Warga sane mawed saking Desa Adat Pasurungan nanging magenah ring dure desa kangkat sareng makrama desa, swadharmannia kamanggehang manut pararem.
4. sajaba sane kabaos ring ajeng, kabaos tamiu majalaran antuk :
 - ha. Malelungaan
 - na. Sasudian desa miwah guru wisesa,
 - ca. Ngarereh pangupajiwa muang larapan sane siosan,
 - ra. Kadang warga keluarga Krama Desa Adat Pasurungan.
5. Tamiu kapalih dados kalih soroh luire :
 - ha. Tamiu sane sampun jangkep alaki rabi, tur maagama Hindu, yan sampun jumenek lintang ring 35 rahina patut katedunan makrama desa.
 - na. Tamiu sane maagama siosan, kapatutang naur jinah pasuka dukan manut pararem yaning sampun jumenek lintang ring 35 rahina.

Pawos. 5

Krama Desa Adat Pasurungan kapalih sakadi ring sor :

- ha. Krama ngarep
- na. Krama pengele,
- ca. Krama kaputungan
- ra. Krama Balu
- ka. Krama nyada

Pawos. 6

Panemaya patedunan makrama desa :

- ha. Warga sane sampun tedun makrama desa yening sampun tedun makrama banjar.
- na. warga sane tedun dados krama banjar saurah – arih pamarginnyane manut pararem banjar.
- ca. Warga dure desa sane nyentana ring wewengkon Desa Adat Pasurungan patut tedun makrama desa.
- ra. Prade wenten warga sakeng dure desa sane maagama Hindu jumenek ring Desa Adat Pasurungan lintang ring 42 rahina tur sampun alaki rabi patut katerag makrama banjar.

Pawos. 7

1. Swadarmaning krama desa patut keni ayah-ayahan sakadi ring sor :
 - ha. Krama ngarep ngamargiang ayah krama ngarep,
 - na. Krama pangele ngamargiang ayah krama pangele,
 - ca. Krama kaputungan ngamargiang ayah krama kaputungan jantos mayusa 60 warsa,
 - ra. Krama balu lanang miwah istri keni ayah-ayahan manut pararem.
2. Anak –anaking krama desa sane sampun mayusa 17 warsa munggah deha wiadin teruna patut ngamiletin sekaa teruna, tur patut ngamargiang ayah-ayahan krama sekaa teruna.
3. Sahananing krama patut nyungkeming sedaging Awig-awig lan pararem desa lan tetiwak guru wisesa.

Pawos. 8

1. Peson-peson muang urunan krama desa sakadi ring sor :
 - ha. Krama ngarep keni peson-peson miwah urunan mamungkul,
 - na. Krama pangele keni urunan lan peson-peson atenga saking krama ngarep,
 - ca. Krama kaputungan keni peson-peson lan urunan mamungkul.
2. Prade ring desa wenten pakaryan sane abot, patut karemba antuk krama lan warga desa.
3. Yan wenten krama tan nganutin kadi kecap ring ajeng, wenang keni pamidanda manut pararem.

Pawos. 9

1. Krama Desa Adat Pasurungan kadadosang mapwangkid tan tedun :
 - ha. Rikala ngawitin mapawangunan,
 - na. Rikala mayadnya,
 - ca. Rikala kaluasan lan rikala ngamargiang pituduh guru wisesa,
2. kawenang mapwangkid wantah arahina, sejawaning polih wak-wakan saking prajuru desa.

Pawos. 10

1. Swadarmaning tamiu patut nginutin pamargin kesukertan Desa adat Pasurungan,
2. Krama sane ngeraksa tamiu, patut matur upeksa ring prajuru desa tan kasepang ring awengi,
3. Tamiu sasudian Guru Wisesa, sane jumenek ring Desa Adat Pasurungan lintang ring 35 rahina kakenenin dan manut pararem.

Pawos. 11

1. Krama sane wenang polih leluputan, ayah-ayahan luire ;
 - ha. Para Pemangku Desa,
 - na. Prajuru lan Pecalang Desa,
 - ca. Krama desa sane cedangga,
 - ra. Krama sane sungkan rahat,
 - ka. Krama Balu,
 - da. Krama nyada.
2. lauputan ring ajeng sakadi ring sor :
 - ha. Para Pemangku Desa luput ayah-ayahan karya, peson – peson miwah urunan,
 - na. Prajuru luput reramon,
 - ca. Pecalang Desa luput ayah-ayahan,
 - ra. Krama cedangga polih luput manut pararem,
 - ka. Krama sungkan rahat polih luput ayah-ayahan salami sungkan,
 - da. Krama nyada luput sahananing ayah-ayahan lan urunan,
 - ta. Krama balu istri luput ayahan lanang, balu lanang luput ayahan istri.

Pawos.12

1. Wusan makrama desa majalaran sakadi ring sor :
 - ha. Seda,
 - na. Kesah kedure desa sakeng rahayu maduluran antuk ilekita saking prajuru desa,
 - ca. Kausanang, kadaut pilpilnia sajeroning pararem desa riantukan kasinanggeh banget kasisipan nyane ring desa,
2. Wusan utawi ngusanang karma, panemayannia padgatakala manut pararem,
3. Sang wusan makrama tat patut polih pah-pahan druwen desa sakeluirmia,
4. Prade sang pecak wusan makrama desa malih mapinunas pacang mawali makrama, patut katerima manut sakadi pamargi ring sor :
 - ha. Yaning wusannia saking rahayu, patut nawur panawub wewangunan manut pararem,
 - na. Yaning wusannia sangkaning tan rahayu, patut keni panawub wewangunan lan pamidanda ular-alir manut pararem, sesampune nunas pangampura sajeroning paruman desa.
5. Sang sane wusan makrama sangkaning nyada patut nyukserhang sekancan pemargi ayah-ayahan muang paiketannia ring desa majeng ring warisan utawi sang kamanggehang pinaka panyeledi.
6. Sane wusan makrama sangkaning kanorayang utawi pinunas ngaraga patut ngaturang utawi ngewaliang sahananing padruwen desa selantur ipun tan kawenangan nganggen sahananing piranti druwen desa tur tan polih pangayoman saking desa.

Palet. 2

PRAJURU DESA

Pawos. 13

1. Desa Adat Pasurungan kaenter olih Bendesa Adat tur kasangra olih :
 - ha. Patajuh pinaka wakil,
 - na. Penyarikan pinaka juru tulis,
 - ca. Petengen pinaka juru raksa,
 - ra. Kasinoman pinaka juru arah.

2. Gaguat sang pacing kaadegang dados prajuru desa sakadi ring sor :
 - ha. Mawiwit saking krama pangarep,
 - na. Jujur tur polos,
 - ca. Maparipolah becik tur tan cedangga,
 - ra. Uning ngewacen lan nyurat,
 - ka. Uning ring pangelokika lan wicaksana.
3. Nyudi lan ngadegang prajuru desa patut kalaksanayang olih krama ring paruman desa.
4. Waneng dados prajuru desa kamanggehang limang warsa, tur dados kasudi malih apisan.
5. Gaguat pamargi ngadegang prajuru sakadi ring sor :
 - ha. Nganutin ring daging awig-awig lan pararem desa,
 - na. Bendesa Adat kararemin antuk krama sajeroning paruman desa,
 - ca. Maduluran antuk upasaksi ring Katiyangan Desa.
6. Prajuru sane sampun puput wanenganna 5 (lima) warsa patut nyukserahang swadarmania sajeroning paruman desa mangde kawentenang sasudian malih.
7. Prajuru manut pepalihan munggah ring ajeng kategepin antuk :
 - ha. Sabha desa,
 - na. Kertha desa.

Pawos (14)

1. Swadarmaning Bendesa Adat luire :
 - ha. Ngenterang pamargin sedaging awig-awig mush pararem desa,
 - na. ngenterang pamargin yadnya manut awig-awig lan pararem desa,
 - ca. Ngenterang tur ngawigunayang padruwen desa adat manut pararem,
 - ra. Maka duta Desa Adat Pasurungan marep kadura desa lan Guru Wisesa,
 - ka. Ngelaksanayang pewarah-warah Guru Wisesa,
 - da. Maosin kalih niwakang pamutus sahanang wicara krama lan warga desa manut awig-awig kalih pararem desa.
2. Sajeroning ngenter pamargin awig-awig lan pararem desa patut ngawentenang pawirasan ring prajuru sane siosan, kasarengin antuk para yogya sane wenten ring Desa Adat Pasurungan mangda tan singsal pamargi.

3. Swadarmaning Prajuru sane siosan sajawaning swadarma manut pawos 13 taler patut ngaremba Bendesa Adat sajeroning pawirasan kadi kecaping ring ajeng.
4. Prade wenten sinalih tunggil prajuru sane iwang pamargi makadi ngalinyokang druwen desa muang sapanunggilania tur keni kabuktinyang kaiwangania, punapi malih banget tempal ring kecaping awig-awig utawi pararem, patut keni pamidanda artha manut pararem, tur patut kausanang dados prajuru.
5. Prajuru sane kasisipangtan kapatutang ngenter pamargin paruman krama.

Pawos. 15

Olih-olihan Prajuru Desa luire manut sakadi ring sor :

- ha. Polih cacenengan saluiring duman wenten karya ring desa,
- na. Olih-olihan siosan manut pararem lan Guru Wisesa.

Pawos. 16

1. Prajuru Desa kagentosin riantuan :

- ha. Seda,
- na. Sampun tutug panemaya dados Prajuru Desa,
- ca. Tan Praside ngamargiang swadarmaning Prajuru Desa duaning katiben sungkan rahat, utawi abot siosan manut pangelokika paruman desa,

2. Ngentosin Prajuru patut kararemin antuk paruman desa.

Palet. 3

INDIK KULKUL

Pawos. 17

1. Kukul sane wenten ring Desa Adat Pasurungan luire :

- ha. Kukul Desa utawi banjar,
- na. Kukul pura,
- ca. Kukul sekaa – sekaa.

2. Suaran kukul kasinanggeh pinaka suaraning desa, banjar utawi sekaa-sekaa, satmaka dedaunan saking prajuru ring kramania.

3. Tabuh tatepakan kukul inucap patut manut tatujon tur manut ring pasubayan kramania.

4. Pamargi sane patut macihna suaran kukul luire :

- ២៧ បដិបក្ខបក្ខិ
- ២៨ បដិបក្ខបក្ខិ
- ២៩ បដិបក្ខបក្ខិ
- ៣០ បដិបក្ខបក្ខិ
- ៣១ បដិបក្ខបក្ខិ
- ៣២ បដិបក្ខបក្ខិ
- ៣៣ បដិបក្ខបក្ខិ
- ៣៤ បដិបក្ខបក្ខិ

- ១១ ចក្ខុវិស័យបដិបក្ខបក្ខិ
- ២៧ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ
 - ២៨ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ
 - ២៩ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ
 - ៣០ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ
 - ៣១ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ
 - ៣២ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ
 - ៣៣ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ
 - ៣៤ បដិបក្ខបក្ខិ = បដិបក្ខបក្ខិ

បក្ខបក្ខិ ១៣៥

- ៣៥ បដិបក្ខបក្ខិ
- ៣៦ បដិបក្ខបក្ខិ
- ៣៧ បដិបក្ខបក្ខិ

បក្ខបក្ខិ ១៣៦

បក្ខបក្ខិ បក្ខបក្ខិ

បក្ខបក្ខិ ១៣៧

- ៣៨ បក្ខបក្ខិ
- ៣៩ បក្ខបក្ខិ
- ៤០ បក្ខបក្ខិ

បដិបក្ខបក្ខិ បដិបក្ខបក្ខិ

- ha. Pacang paruman,
- na. Pacang sangkep nyabran asasih,
- ca. Pacang ngarantebin pesedan,
- ra. Pacang tedun makarya miwah pemargin sekaa gong,
- ka. Wenten baya,
- da. Tatenger mawiwahan,
- ta. Pemargin siosan manut pasubayan lan pabuat.

5. Tabuh tatepakan kukul inucap sakadi ring sor :

- ha. Atuludan lambat ; macihna pacang sangkep,
- na. Kalih tuludan lambat ; macihna pacang paruman,
- ca. Kalih tuludan sane gancang ; macihna ngerentebin pesedan,
- ra. Atuludan lambat ; macihna pacang makarya miwah pemargin gong,
- ka. Masuara bulus ; macihna katiban baya,
- da. Masuara tigang kelentungan ; macihna warga mawiwaha,
- ta. Masuara petang kelentungan ; macihna ngawitin utawi ngelebar catur bratha penyepian.

Pawos. 18

1. Sahananing kukul Desa Adat Pasurungan patut katepak olih prajuru utawi sang kapituduh olih prajuru manut tatujon.
2. Sapasira ugi nyuarayang kukul tan sangkaning pituduh prajuru, sawawaring rikala wenten bhaya, wenang keni pamidanda manut pararem,
3. Sang nyuarayang kukul macihna bhaya, patut manggeh nyantos ring genah kukul inucap saha matur supeksa ring prajuru mungguing tatujon panepakania.

Palet. 4

INDIK PARUMAN LAN SANGKEPAN

Pawos. 19

1. Paruman lan sangkepan wenten ring Desa Adat Pasurungan luire :
 - ha. Paruman Prajuru Desa,
 - na. Paruman Krama Desa

2. Paruman Prajuru Desa kawentenang sanistania apisan sajeroning asasih.
3. Paruman Krama Desa kamargiang sanistania enem sasih apisan ring rahina Budha Kliwon Pahang
4. Paruman Krama Desa kamargiang ritatkala wenten pewarah-warah saking Guru Wisesa, Sangkepan krama kamargiang nyabran sasih.

Pawos. 20

1. Tata cara paruman miwah sangkepan kamargiang sekadi ring sor :
 - ha. Kadulurin antuk arah-arah,
 - na. macihna antuk suaran kulkul,
 - ca. Paruman praside kamargiang yan sampun katedunin olih krama sanistania kalih pah tiga.
2. Tata cara paruman miwah sangkepan kamargiang manut pararem.

Pawos. 21

1. Sane patut baosang sajeroning paruman desa luire :
 - ha. Ngaryanin sahananing pararem desa,
 - na. Nguah-nguuhing awig-awig desa,
 - ca. Maosin sakancan wicaran warga desa.
2. Sane patut kabaosang sajeroning sangkepan luire :
 - ha. Munjuk mungsuring krama muang ayah-ayahan,
 - na. Saluiring sulur arta brana padruwen desa,
 - ca. Ngamargiang sahananing pamutus paruman desa.

Pawos. 22

1. Tata trepti paruman miwah sangkepan sakadi ring sor :
 - ha. Sahananing krama sane pacang nyarengin patut mabusana adat,
 - na. Tan kalugra makta sakaluiring gegawan,
 - ca. Tan kalugra ngawetuang bebaos bangras, utawi biyota,
 - ra. Paruman kakawitin antuk pangarcana Bhagawan Penyarikan masedana antuk cane,
 - ka. Ngaturang pangastungkara panganjali nunas karahajengan ring Ida Sang Hyang Widhi Wasa, kalanturang antuk macak krama.

- ១៧ បញ្ចេញការងារសង្គមស្របច្បាប់ ដោយគោរពតាមច្បាប់សហគ្រាស។ កែលម្អ
កម្មវិធី យុទ្ធសាស្ត្រ បច្ចេកទេស ប្រតិបត្តិការងារសង្គមស្របច្បាប់ បញ្ចេញសិទ្ធិ
- ១៨ ប្រធានការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ ព្រមទាំងបញ្ចេញ
សិទ្ធិ ប្រកួតប្រជែង បង្កើនប្រសិទ្ធភាព បញ្ចេញការងារសង្គមស្របច្បាប់ បញ្ចេញ
ក្របខណ្ឌ

បទប្បញ្ញត្តិ ១៨៧

- ៣៧ បញ្ចេញកម្មវិធីសង្គមស្របច្បាប់ :
 ២៧ ប្រើប្រាស់សមត្ថភាពសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
 ៣៧ ប្រធានការងារសង្គមស្របច្បាប់
- ១៨ បញ្ចេញការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ ព្រមទាំងបញ្ចេញ
បញ្ចេញសិទ្ធិ ប្រកួតប្រជែង បង្កើនប្រសិទ្ធភាព បញ្ចេញការងារសង្គមស្របច្បាប់

បទប្បញ្ញត្តិ ១៩១

សិទ្ធិស្រាវជ្រាវ

បទប្បញ្ញត្តិ ១៩១

- ៣៧ ស្រាវជ្រាវស្រាវជ្រាវ ដោយគោរពតាមច្បាប់សហគ្រាស :
 ២៧ គោលការណ៍ស្រាវជ្រាវ ស្រាវជ្រាវ ប្រកួតប្រជែង គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ បង្កើន
ប្រសិទ្ធភាពស្រាវជ្រាវ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពស្រាវជ្រាវ
 ៣៧ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
 ៤៧ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
 ៥៧ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
 ៦៧ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
 ៧៧ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
- ១៨ សមត្ថភាពស្រាវជ្រាវ បញ្ចេញការងារសង្គមស្របច្បាប់ បង្កើនប្រសិទ្ធភាព
ការងារសង្គមស្របច្បាប់
- ១៩ សមត្ថភាពស្រាវជ្រាវ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់

បទប្បញ្ញត្តិ ១៩១

- ៣៧ យុទ្ធសាស្ត្រស្រាវជ្រាវ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
- ១៨ ប្រធានការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់
គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់ គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់

សមត្ថភាព-សមត្ថភាព គាំទ្រការងារសង្គមស្របច្បាប់

2. Pamutus bebaosan mangda kautsahayang majalaran antuk paras-paros, gilik-saguluk, Yan tan presida, pawilangan suara sane akehan kasinanggeh pamutus,
3. Prade sajeroning paruman perindikan sane kabaosang tan presida ngamolihang pamutus, prajuru patut ngemanggehang pandidikan punika tur patut kabaosang malih ring paruman sane pacang rauh.

Pawos. 23

1. Paruman Prajuru matetujon :
 - ha. Ngerincikang sahananing pangerencana sane pacing kemargiang,
 - na. Maosin wicara krama sane kasadokang ring prajuru, sadurunge niwakang panepas majeng ring sang mawicara.
2. Pamutus paruman Prajuru during angkat kamargiang sadurung kasungkemin olih krama sajeroning paruman, punapi malih sane marupe tetegenan krama.

Palet. 5

INDIK DRUWEN DESA

Pawos. 24

1. Sane kamangehan pinaka druwen Desa Adat Pasurungan luire :
 - ha. Kahyang Desa makadi Pura Puseh, Pura Dalem lan Pura Desa, rauhing piranti-piranti sane wenten ring pura inucap,
 - na. Tanah tegak Pura Kahyangan Desa, tegak Bale Desa muah telajakan,
 - ca. Tanah Setra lan margi sane wenten ring wewidangan Desa Adat Pasurungan,
 - ra. Lelanguan gon lan sakeluirnia sane sampun mungguh ring ilekita,
 - ka. Druwen desa sane siosan sane kapikolihang selanturnia.
2. Sahananing druwen desa patut mangda kaunggehang ring ilekita sane pastika tur darnyakang nyabran sangkepan krama,
3. Sahananing krama patut sareng nulingayang druwen desa kadi ring ilekita.

Pawos 25

1. Yang wenten sinalih tunggil warga desa memandung druwen desa patut katiwakin pamidanda manut pararem tur ngewaliang sekancan barang sane kabuktiang, sang memandung katur ring Guru Wisesa,
2. Prade barang sane kapanung punika kasinanggeh barang sane suci, patut pamidandania kawewehin antuk pamerayascitta manut kabuatan sane kaputusang manut pararem,

3. Prade wenten padruwen desa utawi druwen pura ical tan wenten sane ngangken ngambil, wenang wargine sami katiwakin padewasaksian.
4. Prade rikala ngemargiang padewasaksian wenten warga tan praside rauh, patut matur piuninga ring prajuru. Prajuru patut niwakang panglokika saha panepas napi awinan warga inucap tan rauh.

Palet. 6

SUKERTAN PAMITEGEP

Kaping. 1

KARANG LAN TEGAL

Pawos. 26

1. Sahananing karang paumahan, tegak paumahan, patut mangde wenten wates ipun sane pastika sasistan ipun antuk papagehan.
2. Karang utawi tanah paumahan sane masanding, munguing wates ipun kapidabdabin sakadi ring sor :
 - ha. Wates sisi kaler, sisi kangin, miwah sane nepi ring rurung utawi margi kakaryanin antuk sang ngamong karang utawi paumahan tanah inucap.
 - na. Wates sisi kelod, utawi sisi kauh sajawaning sane nepi ring rurung utawi margi kakaryanin olih sang ngenahin karang penyanding, sane delodan utawi sane dauhan.
 - ca. Prade sangkaning pada lila, kangkat kawentenang pamargi sios ring kecaping ajeng.
3. Prade wenten karang paumahan sane kabengbeng kapidabdabin sakadi ring sor :
 - ha. Yaning tanah inucap tanah PKD patut prajuru nabdabin mangda karang sane kabengbeng inucap polih margi,
 - na. Prade karang inucap tanah padruwen warga prajuru patut ngutsahayang mangda karang inucap polih margi malarapan puras-paros ring warga penyanding.

Pawos. 27

1. Wilangan tegal ring Desa Adat Pasurungan kepah dados tigang palih manut kadi ring sor.
 - ha. Karang.
 - na. Sawah druwen warga Desa Adat.

2. Sahananing tegal sane wenten ring wewidangan Desa Adat Pasurungan patut kausahayang mangde wenten watesna sane pastika kajangkepin antuk ilekita saking Guru Wisesa marupa sertifikat.
3. Sawah druwen Desa Adat Pasurungan tan wenang kaadol kadadosang druwen ngeraga wiadin kapuponin olih sinalih tunggil prajuru utawi krama yang polih pamutus saking paruman desa.
4. Sapasira ugi tan kapatutang ngalalah wates tanah karang lan tegalan druwen krama tiosan, punapi malih tanah druwen pura utawi desa.
5. Sang sane mamurug daging ayat (3), ayat (4), ring ajeng wenang keni pamidanda manut pararem sahe katurang ring Guru

Pawos. 28

1. Sahananing warga Desa Adat Pasurungan patut sayaga miara kebersihan pekarangan telajakan, rauh ring margi utawi rurung manut tetiwak saking prajuru.
2. Sujeroning usaha ngrajegang kabersihan wewengkon Desa Adat Pasurungan soang-soang pekarangan kaaptiang mangda :
 - ha. Wenten blungbang genah mis utawi luhu-luhu.
 - na. Madruwe WC,
 - ca. Prade makarya kandang bawi, sajeroning pakarangan mangdaugi kajangkepin antuk waduk utawi genah kotorannyane,
 - ra. Tan makarya genah ngutang kotoran ring tepining rurung utawi margi.
3. Sang sane mamurug kecaping ring ajeng, patut katiwakin pamidanda manut pararem.

Kaping. 2

KAKAYONAN

Pawos. 29

1. Nandur tanam tuuh majeng sajeroning pakarangan tan kirang ring adepa agung (1,75) m saking wates karang ipun.
2. Tanem tuuh sane ngarebrebin utawi kasumangsayain pacang nyengkalen kapisaga, wenang kaware madasar antuk paiguman sane becik mangda kakayonan punika gelis karebah utawi karentebin.

3. Kecaping kadi ajeng yan tan satinut utawi nenten nagingin pinunas sang nagwara, sang kabrehbehan rumasa pacing kabhayanin kening nyadokang ring prajuru desa.
4. Prajuru Desa mratiyaksayang saha maweh tatiwak pamutus arep ring sang madrebe kakayonan mangda kakayonan sane kawara digelis karebah utawi karentebin.
5. Prade panepas sakeng Prajuru Desa taler tan katinutin wicarania kangkat katurang ring Guru Wisesa.

Kaping. 3

INDIK WEWANGUNAN

Pawos. 30

Wewangunan sane wenten ring Desa Adat Pasurungan luire :

- ha. Wewangunan padruwen Guru Wisesa,
- na. Wewangunan padruwen Desa Adat,
- ca. Wewangunan padruwen krama soang-soang.

Pawos. 31

1. Sapa sira ugi sane pacing ngewangun sahananing wewangunan, tan kapatutang nyacap kapisaga.
2. Wewangunan sane sampun wenten, sane kantun nyacap kapisaga, mangda kautsahayang ngaryanang abangan sapatutnia.
3. Sapasira tan satinut kecaping ring ajeng, risampune wenten pasadok ring Prajuru Desa, wenang kaicen tatepasan kedasarin antuk paras-paros. Prade sakeng Prajuru Desa taler tan katinutin kangkat wicara punika katurang ring Guru Wisesa tur sang Mamurug awig-awig utawi pararem kakenin pamidanda manut pararem.

Pawos. 32

1. Wewangunan desa patut kawangun ring tanah druwen desa saha kabrebeyanin olih krama desa,
2. Prade Sang sampun madruwe palinggih permanent pacang matilar sakeng genah inucap, patut palinggih sane kawangun kaprelina manut sastra agama.

Kaping. 4

INDIK WEWALUNGAN

Pawos. 33

1. Sahananing warga desa sane miara wewalungan patut sayaga nitenin wewalungania makadi negul utawi ngelogor, mang tan jantos ngerusak karang miwah pabianan warga sane lianan, punapi malih ngantos ngaletihin Kahyangan.
2. Prade wenten wewalungan ngeleb jantos ngerusak pabianan miwah pakarangan anak siosan risampune nahen kaplunguhang taler tan katinutin, patut kataban tur kasadokang ring Prajuru Desa, Prajuru Desa wenang niwakan pamidanda jantos naur prabeya sahananing sane karusak manut pararem.
3. Prade jantos ngaletihin Kahyangan sajawaning pamidanda munggah ring ajeng, taler wenang kawewehin antuk maprayascitta Kahyangan inucap.

Pawos. 34

1. Tan kadadosan ngamongan utawi negulang wewalungan ring margi, rurung, setra, pakarangan desa miwah telajakania,
2. Sang mamurug sakadi kecaping ring ajeng patut keni pamidanda manut pararem

Kaping. 5

INDIK BHAYA LAN DUSTA

Pawos. 35

1. Sahananing laksana tan rahayu sane ngawinang pikobet, duhkita, duskerta ring jadma siosan kasinanggeh bhaya.
2. Bacakan sane kabaos bhaya luire :

ha. Ripu bhaya	: kaamuk, kabaak, lan kaparikosa,
na. Core bhaya	: kamalingan, kabegalan,
ca. Geni bhaya	: puun,
ra. Toya bhaya	: balabar utawi anyud,
ka. Bhayu bhaya	: katiben angina linus,
da. Perttiwi bhaya	: tanah longsor, utawi tanah embad.

Pawos. 36

1. Warga desa sane katiben bhaya, digelis matur supeksa ring Prajuru Desa utawi sang wenang maosin.
2. Sang katiben bhaya utawi sang manggihin kawentenan bhaya kapatutang nyarayang kulkul manut kawigunan ipun, saha digelis matur supeksa ring Prajuru Desa mangda sang katiben bhaya gelis kapitulungan.
3. Sahanan warga desa patut sayaga mapitulung saha makta piranti manut kawentenan bhaya inucap.

Pawos. 37

1. Sane kamalingan prade pacang ngamargiang saserepan utawi ngeledah anak siosan, patut nunas panguwak muang upasaksi ring Prajuru Desa.
2. Maseserep ring sios babanjaran utawi desa, patut polih panuak sakeng Prajuru Desa utawi banjar sane ngawidangin.
3. Prajuru patut ngenter maseserep mangda tan jantos ngewetuan biota.

Pawos. 38

1. Sapasira ugi jadma dusta ngawinang bhaya, kangkat katur ring Guru Wisesa manut bobot kaiwangannyane.
2. Prade dusta ngawinang kaletahan genah sane kasinanggeh Kahyangan, wenang pamidandania kawewehin antuk maprayascitta manut sastra agama.
3. Prade wenten warga desa melaksana duskertamakadi astha capala, pada capala, ring warga desa prade kawisrayang tur prasida kabuktiang, sang melaksana patut keni pamidanda manut pararem.
4. Prade laksana inucap nibenin warga sane kapinggihang manut agama, patut pamidandania kawewehin pamrayascitta marep ring sang katiben manut sastra agama.
5. Prade ring paruman utawi sangkepan, ring pura wenten jadma nguman-uman wiadin kroda, patut katiwakin pamidanda saha pamrayascitta marep manut pararem.
6. Prade wenten dusta saking dura desa, patut kaejuk katur ring Guru Wisesa.

បក្សាប្រាសាទ

បុរាណ ១២៧

- ក្រ វិសាលបុគ្គលិកប្រាសាទ ក្រុងស្រីរាជ ឆ្នាំ ១២៧ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ
- គ្រ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ
- គ្រ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ

សង្ខេបប្រាសាទ

ស្ថិតិសង្គតិសាស្ត្រ

បក្សា ១២៧

ប្រាសាទបុរាណ

បុរាណ ១៣១

- ក្រ បុរាណបុគ្គលិកប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ
- គ្រ បុរាណបុគ្គលិកប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ
- គ្រ បុរាណបុគ្គលិកប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ

បុរាណ ១៣៧

- ក្រ វិសាលបុគ្គលិកប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ
- គ្រ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ
- គ្រ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ
- គ្រ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ

សង្ខេបប្រាសាទ បក្សាប្រាសាទ

Kaping. 6

PENYANGGRA DESA

Pawos. 39

1. Rikala wenten krama desa ngewangun karya utawi yadnya suka utawi duka, patut polih panyanggran utawi pangerombo saking krama utawi warga desa manut pinunas sang mayadnya.
2. Panyembrama utawi pisuguh ring krama desa rikala mapitulung kamargiang manut dresta.
3. Sajawaning panyanggran utawi pangunyan manut dresta, krama sane madruwe yadnya ngangge gong desa manut pinunas.

CATURTYAS SARGAH

SUKERTHA TATA AGAMA

Palet. 1

INDIK DEWA YADNYA

Pawos. 40

1. Pura-pura sane wenten ring Desa Adat Pasurungan luire :
 - ha. Pura Kahyangan Desa makadi Pura Puseh, Pura Bale Agung, Pura Dalem lan Pura Segara,
 - na. Dadya muang merajan.
2. Dadya muang merajan kasungsung olih pangempon soang-soang.
3. Piodalan ring pura inucap kalaksanayang nyabran enam sasih apisan manut dresta soang-soang.

Pawos. 41

1. Ring soang-soang pura patut kaadegang pamangku sane yogya ngeterang nuntun utawi ngastawayang pamargin yadna ring pura inucap manut kawenangania.
2. Sane patut kaudi dados pamangku luire :
 - ha. Krama Desa Adat marep utawi sane sampun nyada,
 - na. Tan cedangga, tan buta aksara,
 - ca. Maparipolah sane rahayu.
3. Tata cara ngadegang pamangku luire :
 - ha. Mawiwit saking katurunan,

- na. Malarapan antuk nyanjan.
- 4. Dodonan pacing dados pemangku luire :
 - ha. Kararemin antuk krama desa utawi pangemong pura inucap.
 - na. Nunas wara nugraha ring pura malarapan pawintenan.
 - ca. Pawintenan kapuput olih Sang Sulinggih.
- 5. Sane tan wenang dados pemangku luire :
 - ha. Jadma cedangga.
 - na. Jadma sane maparipolah tan rahayu.
 - ca. Sang tan kararemin olih krama utawi pangemong pura.
- 6. Sang kasudi dados pamangku riwus pawintenania patut ngamargiang dharma kapamangkuan, tur patut kasinggihang olih warga desa manut sastra agama.

Pawos. 42

Swadarmaning pemangku luire :

- ha. Asewaka dharma, astiti bhakti ring Ida Bhatara sesuunan, pamekas ring Ida Sang Widhi Wasa.
- na. Ngenterang, ngastawayang pamargin upacara rikala patirtan utawi yadnya siosan ring pura.
- ca. Ngawekasang rikala wenten krama ngaturang punia, mapenauran, utawi nunas kerahajengan ring pura.
- ra. Ngelaksanayang pemargi sane mabuat suci ring pura, pamekas rikala nedunan utawi ngelinggihang prelingga Ida Bhatara.
- ka. Nuntun krama lan warga desa mangda setate bhakti ring Ida Sang Hyang Widhi Wasa.
- da. Nyiratang tirta ring krama utawi warga sane kasinanggeh patut.

Pawos. 43

1. Sahananing aturan utawi sesangi marupa artha, laluwesane, mule-mule muah sakeluirmia patut kadruwenang antuk pura inucap.
2. Sang pacing maturan, mapanauran sakadi inucap ring ajeng patut masadok ring Prajuru mangda kaunggahang ring ilikita sasampune kaastawayang olih pamangku.
3. Sakancan aturan ring ajeng wenang kaanggen ring pura manut tatujon.

4. Sahananing sarin canang ring Kahyangan Desa patut kepah tiga, soang-soang pahan katiba ring pura inucap, pemangku muah Desa Adat.

Pawos. 44

1. Pemangku kagentosin malarapan antuk.
 - ha. Seda,
 - na. Sangkaning pinunas Jero mangku santukan sampun lingsir wiadin sungkan rahat
 - ca. Kausanan olih krama desa riantuan kabuktiang malaksana dusta.
2. Prade Jro mangku kausanang sangkaning melaksana dusta patut pemangku inucap ngewaliang sahananing piranti kapemangkuan sane karaksa,
3. Prade Jro mangku malih ngalap rabi, sangkaning rahayu, patut pemangku inucap malih nyepuh raga tur katodya olih Prajuru Desa sahananing prabeyania kamedalang olih Pemangku inucap,
4. Prade Jro Mangku Desa seda patut polih wantuan saking desa manut pararem.

Pawos. 45

1. Kahyangan kasinanggeh kadurmanggalan prade :
 - ha. Katiban bhaya,
 - na. Kahanan sakaluirmia,
 - ca. Kaletahan antuk jadma masanggama,
 - ra. Kahanan wangke jadma miwah wangken sato ageng.
2. Kasukerthan Kahyangan kapidabdabin kadi ring sor :
 - ha. Sahanan krama lan warga desa patut nureksain, nyangga mangda kasucian Kahyangan tan kaletahan,
 - na. Sane tan kalugra ngeranjing ka pura luire :
 1. Sane kantong sebel utawj cuntaka ring raga manut jalarania,
 2. Sane kantong cuntaka sangkaning madruwe keluarga seda, manut senger,
 3. Jadma sane kasinanggeh panak babinjat, beling tun wenten ngangkenin jadma buduh, muang sekancan cendala siosan sadurunge polih pamrayascitta manut sastra agama,
 4. Sato ageng sajawaning rikala mapepade,

5. Sane mabusana tan manut dresta,
 6. Sirep nawor lanang istri, sane sampun dahi,
 7. Parilaksana kawon siosan manut pararem.
3. Yan mabukti wenten judma melaksana ngaletihin sakadi kecaping ring ajeng patut keni pamidanda lan pamrayascitta manut pararem.
 4. Yaning wenten Kahyangan Desa keni kadumanggalan Pemangku utawi sane manggihin patut digelis nyadokang ring Prajuru Desa mangdanureksain lan marumang krama desa pacang ngawentenang pangupakara sapatutnia,
 5. Yan wenten kapatutania patut ngamecikang sahanan sane karusak tur kaprayascitta manut sastra agama.

Palet. 2

INDIK RSI YADNYA

Pawos. 46

Indik Rsi Yadnya ring Desa Adat Pasurungan kamargiang manut sastra agama.

Palet. 3

INDIK PITRA YADNYA

Pawos. 47

1. Sahananing upacara pameretakaan sawa kabuos Pitra Yadnya.
2. Yan wenten krama wiadin warga desa seda, kangkat ngambil pamargi kadi ring sor :
 - ha. Kapendem manut dresta,
 - na. Makingsan ring pertwi wiadin ring geni, prede pacang kaplebonang sadurung tutug tahunan, raris manut padewasan.

Pawos. 48

1. Gaguat mendem sawa kamanggehang kadi ring sor :
 - ha. Genah mendem miwah ngeseng sawa mangda ring setra ugi, yan rare mangde ring setra bajangan.
 - na. Yan rare during maketus untu sane seda, wenang kapendem pramangkin tan ngawilang padewasan, nanging yan sampun maketus untu patut nganutin padewasan.
2. Padewasan mendem kapidabdabin olih Prajuru desa.

3. Tan kawenangan pendem sawa sajeroning rahina :
Pasah, pumama, tilem, semut sadulur, kala gotongan, muah rerahinan siosan manut pararem.

Pawos. 49

1. Prade wenten krama wiadin warga desa seda, rikala wenten wali ring sinalih tunggil paibon ring Desa Adat Pasurungan, wawu kangkat kapendem riwus pujawaline puput kamargian yadiastun durung panyineban.
2. Yan nuju wali wiadin yadnya siosan, ring Kahyangan Desa wenten wargi utawi krama seda, kangkat makingsan ring pertiwi premangkin, nanging pemargin nyane sasiliban, pemreteka ring sajeroning pemendeman wenang kemargian risampune pula-pali wali wiadin yadnya puput tur manut padewasaan.
3. Yan wenten wargi utawi krama desa seda rikala wenten yadnya ring Kahyangan jagat pemargin mendem utawi pemreteka sane seda nganutin piteket Parisada miwah Guru Wisesa.

Pawos. 50

1. Krama utawi warga desa sane seda sangkaning salah pati, ngulah pati, lan sapanunggilania ring luar karang paumahan, kengin kabakta budal, nanging patut kasangra antuk banten pangulap muang panebusan, pamretekana wantah apebresihan raris kapendem premangkin, risampun asasih pitung rahina kangkat kapreteka sapatuting pamendeman.
2. Tan kawenang pendem sawe sane makta bobotan sadurung bobotania kaembas.
3. Yang wenten jadma seda tan kaelingin ring wawengkon Desa Adat Pasurungan sasampune kapituduh ring Guru Wisesa, wenang sawa punika kapendem ring setra, kalaksanayang antuk desa, selanturnia desa kaprayascitta manut sastra agama.
4. Yan wenten wargi utawi krama desa seda ring tegalan, kaluarganyane patut pacaruan sanistane eka sato, saha maprayascitta genah inucap sadurung asasih pitung rahina.

Pawos. 51

1. Swadharmaning krama lan Prajuru Desa rikala kasedan :
ha. Krama sane kaduhkitaan :
 1. Patut digelis masadok ring Prajuru desa, saha nunas tatimbang mungwing kawentenania,

2. Nunas pangeromba ring desa, manut pabuatania,
 3. Naturang panyembrama pisuguh sakasidania manut dresta majeng ring krama sane ruuh ngarembo karya.
- na. Prajuru Desa sasampune polih pasadok patut :
1. Maritatas tatujom pamargin sang kaduhkitan,
 2. Nyuarayang kulkul manut tatujon, raris ngenter pamargin krama sajeroning ngeremba karya wiadin pemargin patus manut dresta.
- ca. Krama Desa patut :
1. Ngeremba sang kaduhkitan sapatutnia manut dresta,
 2. Maweh patus saha ayah-ayahan manut pidabdab sane sampun kararemin.
2. Rikalanyandang sawa wadah muang upakara sane siosan, pamargine ka setra patut mangda dabdab tan kadadosang ngarap-ngarapan sane ngawinang pikobet sang madruwe karya.
 3. Rikala nyanggra upacara warga sane seda pacang kapendem, krama desa patut mangda ngangge busana adat alit, yan rikalaning ngaben patut ngangge busana adat madya tur tan kpatututug mabungah-bungahan, nanging sang nyadang wadah muang patulangan kadadosang ngangge busana adat alit.

Pawos. 52

1. Sane kasinanggeh kahanan cuntaka luire ;
 - ha. Sane kasedan utawi kapademan,
 - na. Sane nyambutang karya Pitra Yadnya.
2. Sengker cuntaka manut jalarania sekadi ring sor ;
 - ha. Ngeraja jantos mersihan raga,
 - na. Ngembasang oka, sane istri 42 rahina, suaminia 12 rahina,
 - ca. Karuron lan anake alit sane seda during kepus pungsed keluarganya sapekarangan jantos 42 rahina, sejaba punika tigang rahina. Ngaben ngawi najeb taring kantos memerebuka kantos maprayascitta.
 - ra. Sangkaning kasedan sane ngarepin jantos puput ngetelunin.

3. Prade wenten warga desa seda rikalu sampun nyambutang yadnya ring Kahyangan Desa, Sane wenang cuntaka wantah sang ngarepin karya.
4. Sane kamanggehang tan keneng cuntaka luire :
 - ha. Ida Sang Sulinggih, taler nenten kemanggehang nenten cuntaka,
 - na. Pemangku Kahyangan Desa manut sesana kepemangkuan.

Pawos. 53

1. Sawe sane patut kaabenang wantah sane sampun ketus untu, yan durung ketus untu kawenangan wantah ngelungah.
2. Krama sane pacang ngemargiang atiwa-tiwa kapatutang mangda nuduk patus manut dresta.

Pawos. 54

Ayah-ayahan patus rikala wenten atiwa-tiwa luire :

- ha. Ngaresikin miwah ngabas margi rauh ka setra,
- na. Makarya rompok,
- ca. Makarya tatakan api,
- ra. Makarya bale puwedan,
- ka. Ngaryanin wadah muang eteh-ete sane siosan,
- da. Ngerombe karya jantos puput nganyut,
- ta. Karya siosan manut paigum lan pengenter prajuru.

Pawos. 55

1. Krama sane pacang nampipatempung ngabenang sawa saking desa siosan patut masadok dumun ring prajuru sadurung ngawit ngambil karya.
2. Prade patempung inucap kalugra olih prajuru, sang matempung kapatutang naur pangungkab lawang akehnia manut pararem.
3. Sahananing aturan ring Pura Dalem sane mawiwit sakeng pangungkab lawang, panukun setra, pananjung batu, manggeh dados druwen desa tur patut kaunggahang ring ilikita.
4. Pemangku ring Pura Dalem patut polih pah-pahan aturan inucap manut pararem.

ບູຮູ້ທີ 181
 ບົດຮູ້ທີ ອາຄຸມພຸ້ນ 11
 ບາບາມີ 1961

- 171 ອາຄຸມ ພຸ້ນທີ່ປຸກລົດ ຂຽນສາກລ່ວຍລົດ ອາຄຸມພຸ້ນ ບຸກຄົນ ລາຍເກີດລາຍບຸ
 ສູນບັນທຶກ ການຄ້າ ທີ່ມີ ຕຽນ ຕາ ສູນ ມາ 11
- 172 ຂຽນສາກອາຄຸມພຸ້ນປຸກ :
 - 172 ກາກບປຸກພຸ້ນປຸກ
 - 173 ລົດພຸ້ນປຸກ
 - 174 ອາຄຸມພຸ້ນປຸກ
 - 175 ອີ່ມຕຸ້ນ
 - 176 ກາກພຸ້ນ ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ການສູນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ການສູນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
 - 177 ອາຄຸມພຸ້ນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
 - 178 ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
 - 179 ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
 - 180 ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
 - 181 ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
 - 182 ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
- 173 ຂຽນສາກ ບົດຮູ້ສູນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ຂຽນສາກ ບົດຮູ້ສູນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ຂຽນສາກ ບົດຮູ້ສູນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11

ບູຮູ້ທີ 191
 ບົດຮູ້ທີ ມຸກພຸ້ນ 11
 ບາບາມີ 1971

- 171 ມຸກພຸ້ນທີ່ປຸກລົດ ຂຽນສາກ ມຸກພຸ້ນ ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ມຸກພຸ້ນ ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
- 172 ຂຽນສາກ-ຂຽນສາກ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ຂຽນສາກ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 :
 - 172 ທີ່ມີ ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
 - 173 ທີ່ມີ ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11
- 173 ຂຽນສາກ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ຂຽນສາກ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ຂຽນສາກ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11

ບຸກຄົນ-ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11 ບຸກຄົນ ທາງ ຕາ ສູນ ມາ 11

Palet. 4

INDIK MANUSA YADNYA

Pawos. 56

1. Manusa yadnya inggih punika upacara dharmaning manusa saking patemoning kama bang kalawan kama petek sajeroning darbha ibu jantos seda.
2. Upacara manusa yadnya luire :
 - ha. Rare wawu embas,
 - na. Kepus udel,
 - ca. Tutug akambuhan,
 - ra. Tigang sasih,
 - ka. Rare mayusa aweton, nyambutin lan ngenteg tanah, raris mapetik rambut,
 - da. Mungghah teruna utawi daha,
 - ta. Matatah utawi potong gigi,
 - sa. Mawiwaha,
 - wa. Mawinten utawi madwijati.
3. Upacara inucap kamargiang manut sastra agama muang dresta sane kamanggehang ring Desa Adat Pasurungan.

Palet. 5

INDIK BHUTA YADNYA

Pawos. 57

1. Bhuta Yadnya inggih punika upacara yadnya sane matetujon nyomiyang sehananing buta kala mangda dados bhuta hita.
2. Upacara-upacara pabiakalan nemonin ring sarwa prani luire :
 - ha. Ring sarwa tumuwuh, nemonin Tumpek Wariga,
 - na. Ring sarwa wewalungan nemonin rahina Tumpek uye.
3. Upacara pabiakalan ring pertiwi, Kahyangan lan sarwa bhuta kala kabaos caru luripun :
 - ha. Yadnya sesa utawi ngejot satunggil wusan maratengan,
 - na. Segehan,
 - ca. Caru eka sato,

- ra. Caru Manca Sato,
- ka. Caru Manca Sanak,
- da. Caru Manca Kelud,
- ta. Rsighana,
- sa. Balik Sumpah lan Tawur Agung,
- wa. Tawur Agung Kasanga,
- la. Panca Wali Krama,
- ma. Eka Dasa Ludra.

Pawos, 58

1. Rikala Tileming sasih kasanga ring wewidangan Desa Adat Pasurungan taler kamargiang pacaruan kadi ring sor :
 - ha. Ring pempatan desa caru manca sato,
 - na. Ring pura-pura desa manut dresta kamargiang caru eka sato,
 - ca. Ring soang-soang paumahan utawi pakarangania segehan manca warna 9 tanding olahan daging ayam brumbun sane katunas ring desa, segeh agung 1, maulam bawi matah lan tetabuh.
2. Sorenia kamargiang Pangrupukan pabuu-buu kapidabdabin oli prajuru, ngawit sandikaon tan kengin lintang ring tengah wengi.
- 3.
4. Benjangania kamargiang catur bratha panyepian luih ipun :
 - ha. Amati geni ; tan dados nguripang geni.
 - na. Amati karya ; tan dados ngambil karya,
 - ca. Amati lelungan ; tan dados melelungan,
 - ra. Amati lelungan ; tan dados merame-rame utawi meliang-liang.
5. Sang mamurug pemargin bratha panyepian inucap keni pamidanda manut pararem.
6. Prade sane mamurug mawit saking dura desa wicaranya katur ring Guru Wisesa.

PANCAMA SARGAH
SUKERTA TATA PAWONGAN

Palet. 1

INDIK PAWIWAHAN

Pawos. 59

1. Pawiwahan inggih punika patemoning purusa lan predana malarapan suka cita kadulurin antuk upasaksi sakala niskala.
2. Pamargin pawiwahan sane kapatutang ring desa adat Pasurungan luire :
 - ha. Pepadikan,
 - na. Ngarorod / ngrangkat,
 - ca. Nyeburin.
3. Pidabdabin pepadikan maduluran sakadi ring sor :
 - ha. Pamargi ping tiga luire :
 1. Pasewakan,
 2. Pangambilan (Pawiwahan),
 3. Pangunyan sesampune kamargian upacara pawiwahan saha maduluran banten pejati katur ka sanggah wiadin merajan wadone.
 - na. Prade sampun pade tulus tur sami anut, wargan sang wadon raris masadok ring prajuru desa rkala pamargin pangambilan.
4. Pamargi ngerorod utawi ngrangkat kapidabdabin sakadi ring sor :
 - ha. Kulawargan lanange patut ngawentenang pasedek antuk duta sanistania kalih diri tur tan kasepan ring awengi.
 - na. Sesampune pasedeke katrima antuk wargan sang wadon, kulawarga lanang raris nunas pamargi selanturnyane,
 - ca. Ngawentenang pengerraos utawi pemelaku sesampune senger tigang rahina, saha maduluran sedah, jambe, gambir, seseban, apuh, tubungan, muang lanjaran, tur madaging sekar matatakan dulang,
 - ra. Pidaging behaosan utawi pemelaku sekadi ring sor :
 1. Kamanggala antuk nunas geng pengampura arep ring kulawargan wadone,
 2. ngigumang baos indik padewasaan pawidhi-widhanania, sadurung punika kulawarga lanange patut makta pangeduh ring kulawarga sang wadon.

- ka. Riwas pengambilan, wargan sang istri patut masadok ring prajuru, Prajuru raris nyuarayang tengeran kukul makecihna pamargin rangkate sampun katrima.
 - da. Risampune puput upacara pawidhi-widhanania, kawentenan pangunyaan malarapan antuk katipat bantal lan sanganan, klaudan miwah sekancan ipun, saha pejati kasarengin olih kulawarga lanang lan istri tur kasaksiang olih Prajuru.
5. Prade pemelakune tan katrima olih wargan sang istri, kulawargan lanange patut supeksa ring prajuru saha prajuru raris maosin wicara inucap.
 6. Prade wenten jadma saking dura desa ngererod madunungan ring sajeroning Desa Adat Pasurungan krama sane nampi patut digelis masadok ring prajuru raris maritatas kawentenan sang ngererod inucap, yaning pamarginia sampun manut wenang polih pasuyuban, yan tan manut tan polih pasuyuban, saha wicara punika kasupeksa ring Guru Wisesa.
 7. Pamargi nyeburin sampun kabaos puput yaning sampun kamargiang upacara pawidhi-widhanan manut sastra agama.

Pawos. 60

Gagwat sang pacang mawiwaha sakadi ring sor :

- ha. Sampun munggah deha truna manut undang-undang perkawinan.
- na. Sangkaning pad arena,
- ca. Manut kecaping sastra agama,
- ra. Prade ngambil jadma sios agama patut rihin ngamargiang upacara sudhi wadhani,
- ka. Mangda nganutin undang-undang perkawinan.

Pawos. 61

1. Pawiwahan sane kapatutang ring Desa Adat Pasurungan kamanggehang kadi ring sor :

- ha. Sampun kamargiang sanistania pabiakalan saha kaupasaksi sakala niskala tur kapatutang antuk pandita utawi pinandita
- na. Wenten upasaksi saking Prajuru Desa,
- ca. Sampun matengeran suaran kukul,
- ra. Sampun kailekitayang.

2. Pawiwahan sane tan manut sakadi ring

Pawos. 62

Sapasira ugi pacang ngawarangang kulawarganyane patut masadok ring prajuru indik pamargin pewarangane prade pawarangane punika malarapan papadikan utawi nyeburin.

Pawos. 63

Yan wenten sinalih tunggil warga Desa Adat Pasurungan kaicalan oka istri malarapan ngerorod/ngerangkat pasaserep tur kapidabdabin sakadi ring sor :

- ha. Sang pacang masaserep patut masadok rihin tur nunas panuntun ring Prajuru Desa,
- na. Sang maseserep patut nginutin sapituduh prajuru rikala :
 - 1. Pacang ngeranjing ring umah anak siosan tan dados langkung ring kalih diri.
 - 2. Tan kengin makta sakaluring gegawan.
 - 3. Tan kengin maparilaksana yan mabaos sane tan patut.
- ca. Prajuru patut midabdabin pamargin sang maseserep mangda anetese trepti saha anak istri inucap polih nguningayang pайдidikan ipun.
- ra. Pidabdab pamaritetes kemanggchang sakadi ring sor :
 - 1. Anake istri mangde magenah ring tinggare, tan kalagra anak sios ngenampekin kirang ring tigang depa, tatujone mangde tan kemad ngaturang pайдikannyane ring sang martetes.
 - 2. Prajuru Desa mratiyaksayang pangangken sang istri rikala pacang niwakang pamutus, Prade pada arsa sane ngarorod, saserepe patut matulak. Prade sangkaning kapaksa, sang lanang patut katiwakin pamidande manut pararem tur sang istri kapalasang sakeng genah inucap wikekane katur ring Guru Wisesa.
- ka. Prade maseserep ring desa adat siosan patut polih uwak-uwakan sakeng prajuru genahe maseserep.

Pawos. 64

Prade wenten anak istri mobot durung alaki rabi, patut kapidabdabin sakadi ring sor :

- ha. Prade sane lanang ngangkenin madrebe pakardine tur kantung truna, kautsahayang mangda prasida mawiwaha,

- na. Prade sane lanang tan suka ngambil sane istri mobot punika, sane lanang patut keni pamidanda manut pararem, pamargi selantur ipun katur ring Guru Wisesa. Risampune ragane embas patut kaprateka sepuluh-palih manut sastra agama olih sane istri.
- ca. Prade sane lanang sane ngangken madrebe bobotane sampun alaki rabi tur anake lanang sanggup ngambil sane mobot, patut polih uwak-uwakan rabine rihinan tur polih ijin sakeng Pengadilan Negeri,
- ra. Risampune ngamargiang pawiwahan sakadi patut tur rarene sane embas patut kaupakara olih sang mapekardi,
- ka. Prade sang istri sane mobot paling pangangkene tur ngatujuang anak lanang sane kasenengin, nanging sang kadalih nenten ngangkenin, indike punika patut kamargiang padewa saksi, tur prabeyane kamedalin olih sang sane mobot. Risampune rarene embas patut kaupahayu sapolah-palih olih sang sane istri manut sastra agama,
- da. Prade sang mobot ngeduapaksa pangangkennyane, patut sang mobot masudha desa tur keni pamidanda manut pararem, indike punika kabaos nuke anyud pati grepe.

Pawos. 65

Sahananing krama sane sampun alaki rabi, prade wenten riyet ring parabiannyane sane istri raris ngambil budal kaumahnyane utawi umah anak siosan jantos 6 (enem) sasih suwen nyane, yan sane istri wenten kayun pacang ngerorod malih, pamarginyane patut sakadi ring sor :

- ha. Patut pamargi nyapian nyane puputang dumun,
- na. Pamargi parabiane mawali nganutin (Pawos 61) ring ajeng.

Palet. 2

INDIK NYAPIAN

Pawos. 66

1. Pawiwahan kabaos palas malarapan antuk nyapihan utawi sinalih tunggil seda.

2. Palas merabian sahantukan sinalih tunggil seda mapiteges balu.
3. palas marabian mawiwit antuk wicara kabaos nyapihan,
4. Pamargi nyapihan kasinanggeh pastika ring Desa Adat Pasurungan risampune :
 - ha. Molihan Keputusan sakeng Pengadilan Negeri.
 - na. Kadambyakang olih Prajuru Desa sajeroning paruman.

Pawos. 67

Krama sane nyapihan kapidabdabin sakadi ring sor :

- ha. Naur prabeya ring paruman akehnia manut pararem.
- na. Polih pah-pahan pagunakayan,
- ca. Pabekelan mawali ndiri-ndiri,
- ra. Warisang kekuasayang olih sang purusa,
- ka. Patut maweh pangupajiwa muang kaweruhan ring sentanania sane wetu sakeng parabiannya.

Pawos. 68

Prade riwekas sang nyapihan macihna adung malih kapatutuang :

- ha. Malih ngelaksanayang pawiwahan manut pamargi pawiwahan ring ajeng.
- na. keni pamidanda manut pararem saha kadulurin banten pamrayascitta.

Pawos. 69

1. Balu luh sane katinggal seda olih suaminia, utawi balu sane pecak nyeburin patut ngamargiang swadharmaning balu kadi ring sor :
 - ha. Ngamargiang patibratha tan paradara utawi dratikrama,
 - na. Ngraksa ngutsahayang lan miara sahananing warisan lan pagunakaya kalih sentania.
 - ca. Tan kengin ngadol, ngadeang utawi makidihang warisan sawawaning polih kebebasan sakeng kulawargan rabinnyané saking kapurusan.
2. Balu sane kabaos tan pageh ring swadharmaning balu luire :
 - ha. Matingkah dratikrama paradara lan sapanunggalania,
 - na. Matilar tan pasadok jantos langkung ring 6 (enem) sasih,
 - ca. Lempas ring swadharmaning balu.

៧ ក្រុមស្រុក ៣៧៧ ទី ១ ដំបូង ក្រុម គណៈ គណៈប្រឹក្សា ប្រជាជន ក្រុង ភ្នំពេញ ក្រុង ភ្នំពេញ ក្រុង ភ្នំពេញ

បញ្ជី ១៧
ប្រតិភូ ៧
ប្រធាន ១៧

- ៧៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៧៨ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៧៩ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨០ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨១ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨២ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨៣ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨៤ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧

ប្រធាន ១៧

- ៧៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៧៨ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៧៩ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨០ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨១ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨២ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨៣ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧
- ៨៤ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧

ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧ ប្រតិភូ ៧ ប្រធាន ១៧

3. Balu sane tan pageh ring swadharmaning balu kadi kecap ring ajeng, prade kacihna manut Tri Pramana wenang katundung olih kulawargan lanange.

Palet. 3

INDIK SENTANA

Pawos. 70

1. Sentana wenten kalih pawos sane kabaos pratisentana lan sentana peperasan.
2. Pratisentana inggih punika sentana sane metu sakeng pawiwahan sane kapatut.
3. Sentana peperasan inggih punika sentana sane kapikolihang malarapan antuk ngedih utawi meras kadulurin antuk upasaksi sekala niskala.
4. Prade pawiwahan tan kapatut ngawetuang sentana, mangda tan kantung kawastanin babinjat patut kaupacara manut sastra agama.
5. Prade wenten krama desa madrebe pianak adiri tan dados pakedih.
6. Ngedih sentana manut kasujatian kahyun sang makarsa majalaran kahyun lulut asih adung gilik saguluk.

Pawos. 71

1. Sang pacang ngadegang sentana patut masadok ring prajuru asasih sadurungnia tur patut ngawentenang pasadu arep ring kulawarga warisnia.
2. Bendesa Adat patut digelis nambyakang ring krama sajeroning paruman indik pakinkin sang pacang meras sentana.
3. Prade wenten krama rumase keberatan mangda nyadokang ring prajuru masenger tigang wuku sadurung pamerasan kamargiang.
4. Bendesa Adat patut digelis maosin saha ngicen panuntun utawi panepas manut catur dresta muah awig-awig lan pararem.
5. Prade pidabdab meras tan kapialang, Upacara pamerasan praside kelaksanayang.
6. Prade wenten mialangin manut sulur kecaping ajeng, prajuru wenang ngandeg sang pacang meras saha maweh panuntun mangde wenten bebaosan sesamania.
7. Meras sentana patut macihna antuk artha brana peperasan saha kasaksiang olih prajuru, warga lan waris tur kaungahang ring ilikite olih Prajuru.

Pawos. 72

Pamerasan patut kamargiang sakadi ring sor :

- ha. Sane patut kaperas sane kaanggen sentana kapertama waris kaperusan, yan tan wenten kengin saking tunggal sanggah saking wadon, yan taler tan wenten kengin sakama-kama utawi sakita kahyun.
- na. Upacara pamerasan patut kasaksianin olih Prajuru saha kapatutang antuk sulinggih.
- ca. Sasampune upacara pamerasane patut, Prajuru patut nambyakang sajeroning paruman.

Pawos. 73

1. Swadharmaning sang meras sentana pateh sakadi swadharmaning Guru Rupaka.
2. Swadharmaning sang kaadegang sentana pateh pateh sakadi swadharmaning Pretisentana.
3. Sang rumasa tan pamargi kadi kecaping ayat (1) lan (2) patut digelis masadok ring prajuru tur yang preside kabuktayang sang melaksana keni pamidanda manut pararem.

Pawos. 74

1. Sapesira ugi ngerobang utawi ngajak jadma saking kulawarga siosan patut masadok rihin ring prajuru.
2. Krama sane ngajak utawi ngerobang patut sumakuta negenang saparilampah sang karobang arepe ring kasukertan Desa Adat.
3. Prajuru patut ngunggahang pasadok inucap ring ilekita saha nambyakang sajeroning paruman desa.

Palet. 4

INDIK WARISAN

PAWOS. 75

1. Warisan inggih punika artha brana ayah-ayahan sajeroning ngupadi sukerta sakala niskala saking kaluhurania arep ring katurunania.
2. Sane kasinanggeh warisan luire :
 - ha. Druwe tengah turun-temurun saking kaluhurania, artha brana, sanggah Pamerajan, tanah ayahan, pusaka lan sapanunggilania.

- គ) បញ្ចេញសេចក្តី
- ឃ) ប្រើប្រាស់
- ង) បញ្ចេញសេចក្តីបញ្ជូនសេចក្តី
- ច) សំខាន់បំផុតនៃការងាររបស់អ្នក
- ឆ) គោលការណ៍នៃការងាររបស់អ្នក
- ជ) ជំនាញរបស់អ្នក-ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមិនធ្វើវា

ហេតុអ្វីបានជា ១៧៤

សម្តីប្រើប្រាស់ :

- ហ) ប្រើប្រាស់ប្រកបដោយ
- គ) ប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាញ់
- ឃ) ស្ថិតិប្រកបដោយ

ហេតុអ្វីបានជា ១៧៥

ស្តង់ដារសម្តីប្រើប្រាស់នៃអ្នក :

- ហ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក-ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមិនធ្វើវា
- គ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក
- ឃ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក-ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមិនធ្វើវា
- ង) ក្នុងការងាររបស់អ្នក-ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមិនធ្វើវា
- ច) ក្នុងការងាររបស់អ្នក-ហេតុអ្វីបានជាអ្នកមិនធ្វើវា

ហេតុអ្វីបានជា ១៧៦

អ្នកប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ :

- ហ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក
- គ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក
- ឃ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក

អ្នកប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ :

- ហ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក
- គ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក
- ឃ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក

អ្នកប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាញ់ :

- ហ) ក្នុងការងាររបស់អ្នក

សម្តីប្រើប្រាស់-សម្តីប្រើប្រាស់ប្រកបដោយសេចក្តីស្រឡាញ់

- na. *P a g u n a k a y a*,
 - ca. *Hutang piutang.*
3. *Wawu kengin kabaos prade wenten :*
- ha. *Sang mapiturun kabaos pawaris,*
 - na. *Katurunania kabaos ahli waris,*
 - ca. *Artha brana miwah tetegenan lan ayah-ayahan kabaos warisan.*

Pawos. 76

Ahli waris luire :

- ha. *Pratisentana purusa.*
- na. *Pratisentana wadon sane kamanggechang sentana rajeg.*
- ca. *Sentana Paperasan.*

Pawos. 77

Swadharmaning ahli waris sakadi ring sor :

- ha. *Ngamargiang sahanan ayah-ayahan pawaris,*
- na. *Ngutsahayang artha brana warisan,*
- ca. *Ngempon kahyangan merajan lan pura tatinggalan pawaris saha ngupakara*
- ra. *Ngelaksanayang sahanan Pitra Yadnya leluhur,*
- ka. *Muputang hutang-piutang pawaris.*

Pawos. 78

1. *Warisan wawu dados kepah olih para ahli waris risampune :*
 - ha. *Muputang Pitra Yadnya pawaris,*
 - na. *Naurin sakaluir hutang pawaris,*
 - ca. *Nyeledihin ayah-ayahan pawaris.*
2. *Prade sajeroning pakulawargan wenten padum waris patut :*
 - ha. *Kawentenang paigum indik padum waris inucap,*
 - na. *Yan tan presida igum patut kautsahayang tatimbang ring Prajuru desa,*
 - ca. *Prade taler tan cumpu ring tatimbang prajuru desa, wenang katunasang ring Guru Wisesa.*
3. *Sane tan patut polih pah-pahan warisan luire :*
 - ha. *Sentana sane alpaca guru*

- ໔໑ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໒ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໓ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໔ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໕ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໖ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໗ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໘ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໔໙ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໐ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ

ສິນທິພິເສດ
ວິສາມສາຍສິນທິ

ບຸກຄົນ ໑໓໑

ວິສາມສາຍສິນທິ

ບຸກຄົນ ໑໓໑

- ໕໑ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໒ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ

ບຸກຄົນ ໑໓໑

- ໕໓ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໔ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໕ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໖ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໗ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໘ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໕໙ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ
- ໖໐ ມີສູດສາສາດສາຍສິນທິພິເສດ

ສິນທິພິເສດ ວິສາມສາຍສິນທິ

- na. Sentana sane sampun nilar Agama Hindu,
 - ca. Sentana lanang sampun kesah mawiwaha nyeburin.
4. Sane kapatut polih pah-pahan warisan pamupon luitre :
- ha. Sane mulih deha teruna riuntukan duk mawiwaha nyeburin tan ninggal kadaton,
 - na. Balu luh sane kantun ngmanggehang swadharmaning balu.
5. Pawaris duk kantun maurip kengin mapeweweh marep ring okane sane istri sane pacing kesah mawiwaha marupa :
- ha. Jiwadhana utawi pabekel tetatadan,
 - na. Paweweh padgata kala,
 - ca. Paweweh warisan siosan yan sampun wenten munah adung ring ahli waris sane wenten.

SATHAR SARGAH

WICARA LAN PAMIDANDA

Palet. 1

INDIK WICARA

Pawos. 79

1. Sane wenang maosin mutusin wicara ring Desa Adat Pasurungan inggih punika Prajuru desa utawi kertha desa.
2. Prade wenten wicara tan presida ngamolihang pamutus ring Desa Adat sang mawicara kengin nunas pamutus ring Guru Wisesa.

Pawos. 80

1. Sahananing wicara sane mawiwit saking laksana corah sane kasinanggeh nungklas ring awig-awig utawi pararem patut digelis kabaosin olih prajuru tan nyantos pasadok,
2. Sajawaning wicara kecaping ajeng prajuru wenang maosin risampune wenten pasadok saking sane nunas baos.
3. Panepas saking prajuru patut pastika nyantenang iwang patut malarupan antuk ilekita bukti saksi taler tan maren nepek ring purwa dresta, loka dresta, desa dresta minakadi Sastra Dresta.

INDIK PAMIDANDA

Pawos. 81

1. Desa Adat wenang niwakang pamidanda ring warga desa sane sisip.
2. Patetiwak pamidanda inucap kamargiang olih Bendesa Adat.
3. Bacakan pamidanda luire :
 - ha. Ayahan panukun kasisipan,
 - na. Danda artha marupa dadosan sane panikelnyane, miwah panikel urunan sane siosan,
 - ca. Rerampagan,
 - ra. Kadaut tanah ayahania,
 - ka. Pamidanda siosan manut pararem.
4. Agung alit pamidanda sane katiwakang manut pangalokika kasisipania.
5. Sahanan jinah utawi artha brana pamidanda patut keranjingang dados druwen Desa Adat Pasurungan.

Pawos. 82

1. Yan wenten sinalih tunggil krama langkung ring tigang paruman utawi sangkepan tan naur paturunan utawi dadosan wenang kablibagang manut pararem.
2. Tata cara ngelaksanayang pangrampagan manut kadi ring sor :
 - ha. Karihini antuk pasadok saking prajuru marep ring sang karampag.
 - na. Ngrampag kalaksanayang olih prajuru kasarengin olih krama pinaka saksi lan pangrombo pinih kidik limang diri.
 - ca. Sang ngarampag patut sangkaning darsana ngambil barang utawi nyawenin tanem tuwuh akehnia manut agung alit hutang sang karampag.
 - ra. Sahananing sane karampag patut kaunggahang ring ilekite tur magda kasaksiang,
 - ka. Prajuru patut miteketin sang karampag mangda digelis nebas sadurung waneng sasih,
 - da. Lelangan barang sane karampag kaanggen nuku hutangnia ring desa pakraman tur kawewehin antuk prabeya pangrampagan, sisania kawaliang ring sang karampag.
3. Tan kawenangan ngarampag barang kasungkemin manut agama miwah sane ngamademang pangupajiwane sang sane karampag.
4. Pamidanda kadi ring ajeng pastika purna buntas yaning sang kasisipang sampun :

២) គូស្តិសិទ្ធិប្រតិបត្តិការ បញ្ជូនទៅ ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាភិបាល
ឃ

៣) គម្របដំបូងប្រតិបត្តិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ

សម្រេចស្តីពី

ក្របខ័ណ្ឌ លក្ខន្តិកៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ

បទប្បញ្ញត្តិ ១២៧

- ក) ក្របខ័ណ្ឌ លក្ខន្តិកៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ ប្រតិបត្តិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ
- ខ) បទប្បញ្ញត្តិ គណៈកម្មាធិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ

បទប្បញ្ញត្តិ ១២៨

- ក) គណៈកម្មាធិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ
- ខ) គណៈកម្មាធិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ

សម្រេចស្តីពី

សម្រេច

បទប្បញ្ញត្តិ ១២៩

- ក) លក្ខន្តិកៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ
- ខ) លក្ខន្តិកៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ

បទប្បញ្ញត្តិ ១៣០

- ក) លក្ខន្តិកៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ
- ខ) លក្ខន្តិកៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ

លក្ខន្តិកៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ លក្ខណៈ បញ្ជូនទៅ គណៈកម្មាធិការ

- ha. Nunas geng sinampura ring krama ring sajeroning paruman, riantukan purun nguak pasubaya,
- na. Naur pamidanda panguak paswara duk pacing karampag.

**SAPTAMAS SARGAH
NGUWAH NGUWUHIN AWIG AWIG**

Pawos. 83

1. Nguwah nguwuhin Awig-awig desa puniki kamargiang paruman desa.
2. Paruman inucap mangda kadasarin antuk pakarsan krama desa adat yadiastun kamedalang antuk prajuru suninggal wiadin sinarengan.

Pawos. 84

1. Sakaluring sane wenten sadurungnya patut kaanutang ring daging awig-awig puniki kadulirin antuk pararem-pararem.
2. Sakaluring sane durung kabaos sajeroning Awig-awig puniki patut kamargiang manut tata cara sane sampun ketah memargi kadulirin antuk pararem-pararem.

**ASTAMAS SARGAH
S A M A P T A**

Pawos. 85

1. Awig-Awig puniki kawastanin Awig-awig Desa Adat Pasurungan.
2. Awig-Awig puniki kamargiang ngawit kaingkupin utawi kariremin.

Pawos. 86

1. Awig-awig puniki kasungkemin sajeroning paruman krama Desa Adat Pasurungan duk rahina Buda Kliwon wuku Gumbreg titi tanggal ping 13 rah 5 tenggek 2 sasih Jyesta, Isaka 1925 tanggal masehi, 13 Mei 2004.
2. Awig-awig puniki kalingga olih Prajuru Desa Adat Pasurungan saha kasaksiang olih para manggala Praja Dinas makadi : Kepala Dusun, Kepala Desa, Camat Dawan, pamekas Bupati Klungkung maka murdaning pamikukuh.

Awig-Awig Desa Adat Pasurungan

2) ກູບິດິດາດິຕູທາສິດີ :
ບາ ບຸກຸງາທາທະນາທິ ບສຸງຸກາດີ

ທິງຂຸກທະນາທິ ບສຸງຸກາດີ

ທິສິທຸທິ ກຸດິດີ

ບາກາທິສາດີ

ທິພາດີ ຍຸງາດີ

ທິສິທຸທິ ທາດຸດີ

3) ບາຍທຸບບຸກທິດສາມິດສາມາດສິດີ

ທິພາດີ ຍຸງາດີ
ທິສິທຸທິ ທາດຸດີ

ທິພາດີ ຍຸງາດີ
ທິສິທຸທິ ທາດຸດີ

ທິພາດີ ຍຸງາດີ
ທິສິທຸທິ ທາດຸດີ

ທິສິດີ-ທິສິດີ ກາທາ ທະນາທິ ບສຸງຸກາດີ

Luwir sang ngelingga tanganin :
Ha. Prajuru Desa Adat Pasurungan.

Bendesa Adat Pasurungan,

I KETUT RIGEG

Penyarikan,

I WAYAN MUDIANA

I KETUT TANGKAS

Na. Para Manggala Praja Dinas pinaka saksi,

Kepala Dusun Pande

KEPALA DUSUN
KECAMATAN DAWAN
DESA KUSAMBA
SUTENAYA, NYOMAN

Kepala Desa Kusamba,

KEPALA DESA
KUSAMBA
IDA BAGUS SWETAJAYA

Camat Dawan,

CAMAT
DAWAN
DRS. I WAYAN SUJANA

Awig-awig Desa Adat Pasurungan

၁၁။ ဘုမဖိန္နဲကျွဲသကဲးညွဲနိပဗိက္ခကျၢ၊
ဗိကံဖိပိတိကမုဗိသဖဗ္ဗာနိ။

ဖာညုပုဂ္ဂိုလ် ၂၁၉-၂၂-၂၀၀၆
မုဒါ ၇၈၇၆၁ ၂၂၈၅/၀၅/၂၀/၂၀၀၆

ဘုမဖိန္နဲကျွဲ
၂၂၈၅/၀၅/၂၀/၂၀၀၆
ဟိပယနိ သက္ကု။

သပိတိ-သပိတိ ဂုဏ် သံသတိ ပဗ္ဗာနိ။

၅၀၇

Ca. Bupati Klungkung maka Murdhaning Pamukukuh,
Mengetahui telah dicatatkan :

tanggal : 19-12-2006
No. Nomor : 189/05/HQ/2006

Bupati Klungkung,

I WAYAN CANDRA.